

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Природничий факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

(СИЛАБУС)

Освітньо-професійної програми

Управління екоризиками та біозахист

Галузь знань

Е Природничі науки, математика і статистика

Спеціальність

Е2 Екологія

Освітній рівень магістр

Форма навчання денна

2026/2027 навчальний рік

Загальна
інформація

Курс 1, семестр 1. Кількість тижнів 6, кредитів ЄКТС 9, годин 270.
Форма контролю диференційований залік

Кафедра
та викладачі

Кафедра хімії та екології
Відповідальний за проведення практики – доцент кафедри хімії та екології Лаврінченко Вікторія Михайлівна
Інформація про викладача на сайті факультету: <https://prf.udu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/CV-%D0%92%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-%D0%9B%D0%B0%D0%B2%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE-.pdf>
Електронна адреса: y.m.lavrinenko1@npu.edu.ua

Організація
практики

Настановча конференція **9 листопада 2026 року**, звітна конференції **21 грудня 2026 року**
Лінк на курс в MOODLE: <https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=6888>

I. Основна мета
та завдання
практики

Виробнича практика є елементом циклу практичної підготовки магістра і включена до циклу «Науково-дослідницька робота і практика».

Мета: застосування знань, умінь, навичок отриманих у процесі теоретичного навчання, розвиток навичок науково-дослідної роботи і вирішення практичних проблем виробничого та промислового характеру, розвиток управлінських умінь в різних сферах діяльності та розвиток практичних умінь пов'язувати обраний теоретичний напрямок дослідження з підготовкою наукових (магістерських) робіт.

Завдання:

- узагальнення, конкретизація та застосування теоретичних знань, набутих у процесі вивчення фахових дисциплін під

час проходження виробничої практики;

- набуття практичного досвіду з розробки заходів, щодо охорони і відтворення біологічних ресурсів та збереження середовища існування живих організмів через діяльність виробничих та промислових суб'єктів господарювання;
- набуття умінь проводити дослідження особливостей функціонування природних та антропогенно-змінених екосистем та природних об'єктів через діяльність виробничих та промислових суб'єктів;
- розвиток практичних навиків розробки заходів щодо збереження та охорони навколишнього середовища через діяльність суб'єктів господарювання;
- набуття практичних навиків роботи з контрольно-вимірювальними приладами та технічним устаткуванням для надання екологічної оцінки стану природних об'єктів, а також розвитку вмінь прогнозування змін н.с. внаслідок діяльності суб'єктів господарювання;
- ознайомлення із науковими основами раціонального використання біологічних ресурсів через діяльність науково-дослідних установ;
- набуття досвіду складання та оформлення звітної документації та вмінь адаптувати отриманий практичний досвід для написання магістерської роботи

II. Результати навчання

ПР02. Уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності.

ПР04. Знати правові та етичні норми для оцінки професійної діяльності, розробки та реалізації соціально-значущих екологічних проєктів.

ПР05. Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проєктів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

ПР06. Знати новітні методи та інструментальні засоби екологічних досліджень, у тому числі методи та засоби математичного і геоінформаційного моделювання.

ПР07. Уміння самостійно планувати виконання дослідницького та/або інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами.

ПР11. Доносити професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу.

ПР13. Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів та методів захисту навколишнього середовища.

ПР14. Використовувати сучасні інформаційні ресурси з питань екології, природокористування та захисту довкілля.

ПР19. Уміти самостійно планувати виконання інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами.

ПР20. Володіти основами еколого-інженерного проектування та екологоекспертної оцінки впливу на довкілля.

Набуті компетентності:

Інтегральні компетентності

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення та/або здійсненні інновацій та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності

ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.

Фахові компетентності.

ФК13. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК14. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

ФК15. Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.

ФК16. Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації на основі інноваційних підходів у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

ФК18. Здатність оцінювати рівень негативного впливу природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки на довкілля та людину.

**III. Політика
практичної
діяльності**

Під час виробничої практики студенти аналізують діяльність суб'єктів господарювання, організації, тощо роблячи загальний аналіз результатів діяльності і визначають наявність екологічних проблем у його функціонуванні. У разі виявлення на підприємстві проблем студенти повинні вказати можливі шляхи їх вирішення. Результати роботи студенти оформлюють у вигляді щоденнику та звіту.

Зміст діяльності студентів-практикантів.

Здобувачі вищої освіти ознайомитися з робочим місцем, правилами експлуатації оргтехніки та іншого устаткування. Проводять всі види діяльності які передбачено на об'єкті, ознайомлюються з технологіями виробництва, проводять експериментальні дослідження, збирають матеріал статистичних даних щодо роботи об'єкта його впливу на середовище та біоту. Досліджує кількість відходів яка утворюється в результаті діяльності об'єкта та аналізує розроблені заходи щодо зменшення впливу на природні екосистеми.

Форми звітності студента про практику.

Після завершення практики студенти готують звітню документацію - звіт, щоденник та характеристику яка надається керівниками практики об'єкту та індивідуальну роботу – у вигляді оформленої статті. Керівнику студенти щоденно звітують про виконану роботу, представляючи щоденники та фото та відео-матеріал. Підготовлена документація подається керівникам практики на звітній конференції яка проводиться протягом десяти робочих днів після завершення практики.

Щоденник, звіт і характеристика від керівника практики подаються на онлайн-платформу Moodle, електронний курс «Науково-дослідницька практика» <https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=6888>

Норми оцінювання роботи студентів під час науково-дослідницької практики.

Оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних документів з практики, якості підготовленого звіту, виконання індивідуального завдання, рівня знань та рівня захисту студента за чотирибальною диференційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ЄКТС, яка характеризує успішність здобувача вищої освіти.

IV. Основні

джерела для
виконання
завдань
практики

Базова література:

Базові нормативно-правові документи, ЗУ, розміщено на порталі: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> та https://ips.ligazakon.net/document/T126400?ed=2009_03_19

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.
 2. Міністерство екології та природних ресурсів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua/>.
 3. Офіційний портал Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
 4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
-

V. Програма практики

Програма науково-дослідницької практики складається з наступних етапів:

Етап 1. Участь у настановчій конференції. Вивчення планів проходження практики, навчальних (типових і робочих) програм. Укладання договорів (угод) з суб'єктами господарювання.

Етап 2. Підготовчий період. Навчально-методична та організаційна підготовка. Передбачає: а) ознайомлення магістрантів з метою і завданнями практики, методами та прийомами роботи під час проходження практики, методикою підготовки та оформлення щоденника та звітної документації; б) настановчі бесіди керівників практики з студентами про роботу, правила і норми поведінки під час проходження практики, права і обов'язки керівника і студентів.

Етап 3. Основний етап практичної підготовки. Розпочинається він з облаштування на базі практики. Далі, за дозволом адміністрації суб'єкта господарювання студент здійснює діяльність відповідно до вимог та програмних результатів проходження практичної підготовки, а також проводить дослідження в межах локації суб'єкту практичної підготовки, дотримуючись програми та методик проведення екологічних досліджень. Здійснює відбір матеріалу, проводить власний аналіз, фіксуючи результати роботи у щоденнику.

Етап 4. Заключний етап практики. Зібрані матеріали під час проходження практики, аналізують, перевіряють, уточнюють і складають звіт. До звіту долучаються матеріали щоденників, в яких відображена щоденна робота під час практики.

Етап 5. Підготовка до участі у звітній конференції. Підготовка та оформлення звітної документації: щоденник, звіт (з додатками фото та відеоматеріалів), презентація, апробація результатів практичної підготовки за участю у всеукраїнських та міжнародних конференцій.

Індивідуальні завдання для практики формуються в залежності від виду діяльності суб'єкта господарювання, поставлених мети та завдань, а також підібраних методів для проведення дослідження.

Програма виробничої практики передбачає виконання наступних завдань:

1. Аналіз організаційно-правових характеристик підприємства.
2. Аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємства.
3. Аналіз організації виробництва та оцінка ефективності управління підприємством.
4. Оцінка маркетингової діяльності підприємства.
5. Оцінка ефективності використання трудових ресурсів і управління персоналом на підприємстві.
6. Розрахунок прогностичних показників діяльності підприємства.

Підготовка звіту, апробація матеріалів практичної складової дослідження, а також сама процедура проведення досліджень відбувається з дотриманням академічної доброчесності.

Результати роботи студенти оформлюють у вигляді звіту та щоденника з практики.

Обсяг звіту з проходження практики повинен складати 25-30 сторінок машинописного тексту (шифр – 14, інтервал – 1,5).

Структура звітної документації про проходження науково-дослідницької практики:

- характеристика студента керівником практики від об'єкта,
- щоденник проходження науково-дослідницької практики,
- звіт.

VI. Форми та методи контролю, критерії оцінювання

Форма звітності студента за практику – це подання звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником бази практики.

Звіт разом з іншими документами (щоденник, характеристика та ін.) подається на рецензування керівнику практики. Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо.

Звіт захищається студентом у комісії, призначеній завідувачем кафедри. До складу комісії входять: керівник практики від вузу, викладачі кафедри та (по можливості) керівник (-ки) від бази практики.

Комісія приймає диференційований залік у студентів-практикантів протягом десяти наступних робочих днів після закінчення практики.

№	Вид діяльності студента-практиканта	Кількість балів
1	Освоєння тем передбачених практикою:	0-40
2	Дослідження особливостей функціонування природних та антропогенно-змінених екосистем	0 – 10
	Дослідження заходів щодо охорони та раціонального використання природних ресурсів	0 – 10
	Дослідження можливості виникнення екологічної небезпеки	0 – 10
	Оцінка управлінських рішень щодо розробки заходів з усунення негативних наслідків впливу виробничої діяльності на н.п.с.	0 – 10
	Ведення щоденника	0 – 10
3	Виконання індивідуального завдання (підготовка статті)	0 – 20
4	Оформлення та підготовка звіту	0 – 30
	Всього:	100
№	Вид діяльності студента-практиканта	Кількість балів

Робочу програму практики (силабус) складено

доцентом кафедри хімії та екології, кандидатом біологічних наук, Вікторією ЛАВРІНЕНКО